

بازی درمانی و انواع آن

(شناختی-رفتاری، فیلپال، نمایش عروسکی، گل بازی)

www.ketab.ir

دکتر سحر صفرزاده

(استادیار گروه روان شناسی، هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز)

سرشناسه	: صفرزاده، سحر، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: بازی درمانی و انواع آن (شناختی-رفتاری، فیلپال، نمایش عروسکی، گل بازی) // مولف سحر صفرزاده.
مشخصات نشر	: قم: میراث ماندگار، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۹۵ ص. مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۱۵۱-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۹۱ - ۹۵.
موضوع	: بازی درمانی Play therapy
رده بندی کنگره	: ۵۰۵RJ
رده بندی دیویی	: ۹۲۸۹۱۶۵۳/۶۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۱۸۰۴۲۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

- عنوان: بازی درمانی و انواع آن (شناختی-رفتاری، فیلپال، نمایش عروسکی، گل بازی)
- نویسنده: دکتر سحر صفرزاده
- چاپخانه: وفا
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- صفحه آرای: سیدعلی حسینی درویشانی
- ناشر: میراث ماندگار
- نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲
- قیمت: ۹۰'۰۰۰ تومان
- شابک: 978-600-314-151-3

مرکز پخش: قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم، پلاک ۳۱۸

تلفن: ۰۲۵۳۷۸۴۲۳۹۸

فهرست

پیشگفتار ۹

فصل اول: بازی/۱۱

بازی در کودکی ۱۲

تاریخچه بازی ۱۳

تعریف بازی ۱۴

ارزش‌های بازی ۱۴

۱- ارزش جسمانی ۱۴

۲- ارزش‌های اجتماعی ۱۵

۳- ارزشهای آموزش و تربیتی ۱۵

۴- ارزش درمانی ۱۶

۵- ارزش اخلاقی ۱۶

۶- ارزش روانی ۱۷

نظریه‌های مربوط به بازی ۱۷

۱- نظریه انرژی اضافی ۱۷

۲- نظریه تنش زدایی یا رفع خستگی ۱۸

۳- نظریه پیش تمرین ۱۸

۴- نظریه تکرار فعالیت‌های اجدادی ۱۹

۵- فعالیت دهلیز فعالیت‌های غریزی ۲۰

۶- نظریه لذت جویی ۲۰

۷- نظریه تصفیه عواطف یا پاک سازی عواطف ۲۰

۲۱	۸-نظریه فروید
۲۱	۹- نظریه پیازه
۲۲	دیدگاه‌های دانشمندان ایران و جهان در باب بازی
۲۳	اسباب بازی

فصل دوم: بازی درمانی/ ۲۵

۲۶	تعریف بازی درمانی
۲۷	فواید بازی درمانی
۲۸	چه زمانی از بازی درمانی استفاده می‌شود؟
۲۹	محیط بازی درمانی
۲۹	انتخاب روش بازی درمانی
۳۰	۱- بازی درمانی مستقیم
۳۰	۲- بازی درمانی غیرمستقیم
۳۰	انواع بازیهای بازی درمانی
۳۱	۱- بازی‌های با قاعده
۳۱	۲- بازی‌های جسمی
۳۲	۳- بازی‌های تقلیدی
۳۲	۴- بازی‌های نمایشی
۳۳	۵- بازی‌های خیالی یا نمادی
۳۳	۶- بازی‌های آموزشی
۳۴	۷- بازی‌های اخلاقی
۳۵	چگونگی اثرگذاری بازی درمانی

فصل سوم: بازی درمانی به شیوه شناختی-رفتاری/ ۳۹

۴۰	ماهیت بازی درمانی شناختی رفتاری
۴۱	تعریف بازی درمانی به شیوه رفتاری شناختی

۴۲	ویژگیهای بازیدرمانی به شیوه رفتاری شناختی
۴۳	مقایسه‌هایی میان بازی درمانی غیر هدایتی و آزاد و بازی درمانی شناختی رفتاری
۴۵	فواید بازی درمانی به شیوه شناختی رفتاری
۴۶	محتوای جلسات

فصل چهارم: بازی درمانی به شیوه فیلیال/۵۳

۵۴	تاریخچه بازی درمانی به شیوه فیلیال
۵۵	نقش والدین در بازی درمانی به شیوه فیلیال
۵۸	فضای مناسب جهت بازی درمانی فیلیال
۶۰	چارچوب نظری بازی درمانی به شیوه فیلیال

فصل پنجم: بازی درمانی به شیوه نمایش عروسکی/۶۵

۶۶	مفهوم نمایش
۶۸	تاریخچه و خاستگاه نمایش عروسکی
۷۰	نمایش عروسکی ابزاری برای درمان
۷۳	تعریف بازی درمانی مبتنی بر نمایش عروسکی
۷۴	فواید بازی درمانی مبتنی بر نمایش عروسکی
۷۵	توصیه‌های مهم در هنگام بازی درمانی به شیوه نمایش عروسکی

فصل ششم: بازی درمانی به شیوه گل بازی/۷۹

۸۰	ماهیت بازی درمانی به روش گل بازی
۸۱	فواید گل بازی
۸۱	۱. رشد و پرورش خلاقیت
۸۲	۲. پرورش قدرت تکلم
۸۲	۳. رشد و تحول اعصاب و عضلات
۸۳	۴. رشد و تحول مهارت‌های اجتماعی
۸۳	۵. رشد قدرت تجسم فضایی و هندسی

پیشگفتار

بازی درمانی، نوعی از درمان است که عمدتاً برای کودکان استفاده می‌شود. به این دلیل که کودکان ممکن است نتوانند احساسات خود را پردازش کنند یا مشکلاتشان را برای والدین یا بزرگسالان دیگر بیان کنند. یک درمانگر آموزش دیده می‌تواند از زمان بازی برای مشاهده و فهم جنبه‌هایی از مشکلات کودک استفاده کند. سپس می‌تواند به کودک در کشف احساسات و مقابله با آسیب‌های حل نشده اش کمک کند. از طریق بازی، کودکان می‌توانند راه حل‌های جدید کنار آمدن با مشکلات و جایگزین کردن رفتارهای نامناسب را بیاموزند. بازی درمانی محدودیت سنی خاصی ندارد و افراد مختلف در سنین متفاوت می‌توانند از این شیوه‌ی درمانی استفاده کنند؛ اما بیشترین استفاده و اثربخشی بازی درمانی در کودکان ۳ تا ۱۲ سال است. موارد زیر اختلالاتی است که برای درمان آن‌ها می‌توان از بازی درمانی استفاده کرد. بازی درمانی توسط متخصصان مختلف بهداشت روان مانند روانشناسان و روانپزشکان، رفتاردرمانگرها، کاردرمانگرها، فیزیوتراپیست‌ها و مددکاران اجتماعی انجام می‌شود. در این کتاب سعی شده است خوانندگان را با ویژگی‌های بازی و بازی درمانی آشنا کرده و تعدادی از پرکاربردترین بازی درمانی‌ها را که تأثیرات آنها در مقالات و کتب علمی مشخص شده است، معرفی نماید.

بر این اساس در فصل اول به تعریف بازی و تاریخچه بازی و ارزش‌ها و اثرات بازی و نظریه‌های آن پرداخته می‌شود و ویژگی‌های اسباب بازی‌ها ذکر می‌شود. در فصل دوم تلاش شده، به بازی درمانی و تعریف و ابعاد آن و محیط بازی درمانی و زمانی که

می‌شود بازی درمانی مؤثر قلمداد شود، پرداخته شود. در فصل سوم نیز بازی درمانی به شیوه شناختی رفتاری معرفی می‌گردد و ویژگیها و مراحل آن ارائه می‌گردد. در فصل چهارم نیز یکی از انواع بازی درمانی به نام فیلیال پرداخته می‌شود و ابعاد و تعاریف و جلسات آن ذکر می‌شود. در فصل پنجم نیز بازی درمانی به شیوه نمایش عروسکی گزارش می‌شود و تعریف و ابعاد نمایش و اثرات آن و جلسات بازی درمانی به شیوه نمایش عروسکی توضیح داده می‌شود. در فصل ششم به بازی درمانی به شیوه گل بازی و خاک بازی پرداخته می‌شود و تلاش می‌شود ابعاد مثبت آن و مراحل علمی آن گزارش گردد.

لازم به ذکر است برای بهره‌مندی بیشتر خواننده و کاربردی بودن مطالب، مراحل درمان‌ها بصورت جدول و گام به گام و از منابع علمی گزارش شده است که به مخاطبین کمک شود علاوه بر مطالعه، بصورت علمی با مسیر هر درمان و جلسات آن هرچند به اختصار آشنا شوند. از این رو مطالعه کتاب حاضر به دانشمندان، محققین و اساتید گروه روان‌شناسی و مشاوره، دانشجویان و علاقه‌مندان گرایش‌های مختلف رشته روان‌شناسی و مشاوره و افرادی که در بستر روان‌درمانی و پیشگیری اختلالات روان‌شناختی و درمان اختلالات کودکان فعال هستند، توصیه می‌شود. در پایان از خداوند منان، که توفیق تألیف این کتاب کاربردی را عطا فرمود سپاسگزارم و امیدوارم با تألیف کتاب حاضر توانسته باشم نگاه جدیدی در خصوص ابعاد بازی درمانی ایجاد نمایم.

و من الله توفیق

دکتر سحر صفرزاده

۱۴۰۲